

Cambridge Papers

**O PROBLEMĂ ARZĂTOARE:
Preocuparea creștinilor
față de mediul înconjurător**

Robert White

CAMBRIDGE

JUBILEE
CENTRE
A BIBLICAL VISION FOR SOCIETY

O PROBLEMĂ ARZĂTOARE: Preocuparea creștinilor față de mediul înconjurător

Robert White

Articol publicat în seria *Cambridge Papers*

Decembrie 2006

Traducător: Emanuela L. Goldiș

Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană
Areopagus

Timișoara
2014

Originally published in *Cambridge Papers* series,
by The Jubilee Centre (Cambridge, U.K.) under the title
A Burning Issue: Christian care for the environment
Volume 15, Number 4, December 2006.

@ Robert White, 2006

All rights reserved.

Published with permission of The Jubilee Centre,
3 Hooper Street, Cambridge, CB1 2NZ, UK
www.jubilee-centre.org
Charity Registration Number 288783.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune,
sub titlul

*O problemă arzătoare: Preocuparea creștinilor față de
mediul înconjurător*

de Robert White,

apărută sub egida Centrului Areopagus din Timișoara
Calea Martirilor nr. 104
www.areopagus.ro

cu sprijinul oferit de
Christian Political Foundation for Europe.

Începând cu anul 2011, activitățile desfășurate de CPFE
sunt susținute financiar de către Parlamentul European.
Responsabilitatea pentru orice comunicare sau publicație
redactată de CPFE, sub orice formă sau prin orice mijloc,
revine organizației CPFE. Parlamentul European nu este
responsabil pentru modurile în care va fi folosită informația
conținută aici.

Coordonatori proiect:

Dr. Alexandru Neagoe, Dr. Paulian T. Petric

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în
limba română. Prima ediție în limba română.

Traducător: Emanuela L. Goldiș

Editor coordonator: Dr. Paulian T. Petric

*Cu excepția unor situații când se specifică altfel, pentru
citatele biblice s-a folosit traducerea D. Cornilescu.*

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Centrului
Areopagus din Timișoara. Dacă există vreo discrepanță
între versiunea engleză și cea română, versiunea engleză
are întâietate.*

Al Domnului este pământul cu tot ce este pe el, lumea și cei ce o locuiesc! (Psalmul 24:1)

Rezumat

Dumnezeu a creat lumea, iar apoi a descris-o ca fiind o lucrare bună și a dat omenirii responsabilitatea de a avea grijă de ea. Însă păcatul omenirii a distrus creația lui Dumnezeu, iar abuzul nostru nesăbuit asupra mediului înconjurător duce la modificări climatice la nivel global. Dacă încălzirea globală va rămâne o problemă neglijată, ea va duce la pierderi economice în întreaga lume, la suferință și moarte pe scară largă – în special în rândurile celor săraci și marginalizați care nu pot face față schimbărilor rapide. Modul în care răspundem reprezintă un test al ascultării față de Creatorul nostru și al dedicării noastre în a purta de grijă aproapelui nostru.

Introducere

Dacă este adevărat că la un moment dat, probabil cât de curând, resursele pământului se vor epuiza, atunci este înțelept să investești energie în politici de mediu pe termen lung?

Problemele de mediu au devenit proeminente în discursul public. Tony Blair a afirmat că schimbările climatice reprezintă „cea mai mare provocare din lume în ceea ce privește mediul înconjurător” – o provocare ce „are un impact atât de mare și ireversibil prin puterea sa distructivă, încât modifică radical existența umană”.¹ Richard Chartres, episcopul Londrei, a atras atenția presei sugerând ideea că „a face alegeri egoiste, cum ar fi plecarea cu avionul în vacanță sau achiziționarea unei mașini mari sunt un simptom al păcatului”.² James Lovelock este de părere că ne apropiem rapid de un „punct critic” în ce privește schimbările climatice – punct de la care nu mai există cale de întoarcere.³ Sir David King, omul de știință al guvernului britanic, a descris schimbările climatice drept o amenințare mai mare decât terorismul, iar Sir John Houghton, fost director al Biroului de Meteorologie, consideră

că acestea sunt „o armă de distrugere în masă”.⁴ Atunci când liderii creștini și cei seculari, oamenii de știință și politicienii vorbesc cu toții despre același lucru, creștinii trebuie să ia aminte și să fie atenți la modul în care credința influențează răspunsul lor la astfel de probleme.

De-a lungul secolului trecut, creștinii au fost lipsiți de entuziasm în abordarea problemelor legate de mediu. Dar lucrurile nu au stat întotdeauna așa: există o istorie îndelungată a implicării creștinilor în problema mediului, începând cu Părinții Bisericii – un exemplu în acest sens este Benedict, în secolul al VI-lea, fondator al monahismului, care pleda pentru o atitudine blândă față de natură și față de animale.⁵ În 1563, Calvin a îndemnat ca „fiecare, în toate lucrurile pe care le deține, să se considere drept administrator așezat de Dumnezeu”.⁶ Opoziția bisericilor în ce privește cruzimea față de animale – la începuturile Angliei moderne – s-a dovedit eficientă și a contribuit la schimbarea comportamentelor în societate.⁷ În secolul al XX-lea, fondatorii organizației London Missionary Society („Societatea misionară londoneză”) s-au angajat să folosească știința pentru a îmbunătăți viața omenirii.⁸ Ținând cont de toate acestea, de ce este atât de fadă preocuparea creștinilor contemporani față de mediu? Probabil unii consideră că problemele de mediu sunt pe un plan secundar în comparație cu preocupările mult mai importante legate de evanghelizare. Unii creștini au simțit nevoia să se distanțeze de agenda „verde” [ecologistă], deoarece au considerat că aceasta avea conotațiile unei închinări păgâne sau ale spiritualității New Age. Ca urmare, în ultima parte a secolului al XX-lea, cei care s-au implicat în problemele de mediu au fost reprezentanți ai mișcării „verzi” – în mare parte o mișcare seculară.

Cu toate acestea, din perspectivă spirituală, creștinii ar fi trebuit să fie aceia care să se implice în problemele de mediu.⁹ Însăși existența acestui univers este rezultatul acțiunii creatoare a lui Dumnezeu – iar creația este descrisă de El inițial drept „foarte bună” și încredințată oamenilor să

o stăpânească și să o îngrijească.¹⁰ Dumnezeu își demonstrează angajamentul Său față de lumea materială nu doar prin faptul că o susține în fiecare moment,¹¹ dar și prin Întruparea Sa în această lume, luând un corp omenesc, cu toate limitările sale, în persoana lui Isus.¹² Destinul final al acestei lumi răscumpărate prin jertfa lui Hristos pe cruce este acela de a fi reînnoită – împreună cu toți credincioșii – în slava veșnică a lui Dumnezeu.¹³

Creația inițială săvârșită de Dumnezeu și apoi recrearea la sfârșit a unui cer nou și a unui pământ nou ne oferă un cadru pentru modul în care trebuie să trăim – și anume ca locuitori temporari într-o lume care încă reflectă slava Creatorului și scopurile Sale, cu toate că este marcată de efectele păcatului; o lume cu o speranță neclintită într-un viitor al reînnoirii și al desăvârșirii, o lume în care suntem chemați să lucrăm pentru lauda și slava lui Dumnezeu.

Etica și Creația

Narațiunea biblică afirmă că Dumnezeu a existat înaintea universului și că El este separat de acesta. Dumnezeu nu a datorat nimănui nimic, iar întreaga ordine naturală este și va rămâne în posesia Lui. Primul verset din Biblie exprimă acest lucru în mod clar: „La început, Dumnezeu a creat cerurile și pământul”. Evanghelia după Ioan comunică același adevăr: „Toate lucrurile au fost făcute prin El [Isus]” – și, pentru a întări acest adevăr, Ioan continuă: „și nimic din ce a fost făcut, n-a fost făcut fără El”.¹⁴

Imaginea din primele capitole ale cărții Geneza este aceea a unui muncitor care lucrează din greu; este imaginea unei munci oneste în timpul zilei și a odihnei de la sfârșitul săptămânii. Textul exprimă satisfacția lucrului bine făcut, afirmându-se în mod repetat că „Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun”. Dumnezeu se bucura de creația Sa, iar aceasta, la rândul ei, reflecta ceva din caracterul Său. „Cerurile spun slava lui Dumnezeu”, scrie psalmistul,¹⁵ iar Pavel afirmă că „însușirile nevăzute ale Lui, puterea Lui veșnică și dumnezeirea Lui se văd

lămurit, de la facerea lumii, când te uiți cu băgare de seamă la ele în lucrurile făcute de El”.¹⁶ Există un contrast puternic între această perspectivă și cea a religiilor orientale, care minimalizează importanța lumii materiale în favoarea celei spirituale.

Dumnezeu a creat o lume care este bună și frumoasă independent de prezența noastră în ea. Psalmul 148 spune că toate elementele creației îl laudă pe Domnul – soarele, luna, stelele, apele, munții, dealurile, clima, vegetația, animalele, păsările și creaturile marine. Domnul îl întreabă retoric pe Iov: „Cine a deschis un loc de scurgere ploii, și a însemnat drumul fulgerului și al tunetului, pentru ca să cadă ploaia pe un pământ fără locuitori, pe un pustiu *unde nu sunt oameni*; pentru ca să adape locurile pustii și uscate și ca să facă să încolțească și să răsară iarba?”¹⁷ În capitolele 38 și 39 din cartea Iov, Dumnezeu enumeră o varietate de moduri în care El are grijă de creația Sa, independent de orice acțiune sau prezență umană. Această lume materială este susținută în permanență de Dumnezeu. Fără El, ea s-ar prăbuși în haos. „El este mai înainte de toate lucrurile, și toate se țin prin El”.¹⁸ Așa după cum reiese din legământul lui Dumnezeu cu Noe, Dumnezeu și-a luat un angajament față de pământ și față de viața de pe pământ.¹⁹ Dacă universul fizic contează atât de mult pentru Dumnezeu, atunci ar trebui să conteze și pentru creștini.

Cu toate că oamenii sunt parte din ordinea creației, Biblia afirmă că avem o trăsătură specială: suntem făcuți „după chipul lui Dumnezeu”.²⁰ Ca oameni, suntem mai mult decât animalele, chiar dacă suntem făcuți din același material. A fi după chipul lui Dumnezeu presupune capacitatea de a te relaționa la Dumnezeu într-un mod personal, de a arăta și a experimenta – la o scară mult mai mică – unele dintre caracteristicile Sale, ca de pildă dragostea, dreptatea, creativitatea și grija. La începutul istoriei umane, Dumnezeu a dat omului porunca de a stăpâni creația Sa și de a avea grijă atât de creația neînsuflețită, cât și de cea care are viață.²¹ Nu trebuie să fim spectatori pasivi, ci trebuie

să lucrăm la stăpânirea și rânduirea creației fără a abuza de aceasta pentru propriile noastre scopuri egoiste. Grijă noastră pentru creație trebuie să fie în concordanță cu grija lui Dumnezeu pentru ea, permițându-i acesteia să fie roditoare pentru a putea oferi hrană și resurse, aducându-și astfel contribuția la glorificarea lui Dumnezeu.

Trăim într-o lume căzută

Dacă relația dintre om și Dumnezeu ar fi rămas așa cum a fost în grădina Edenului, viața ar fi fost mult mai simplă. Dar această relație nu a rămas aceeași. Oamenii s-au răzvrătit împotriva Creatorului lor. Consecințele acestui păcat au fost clar exprimate de Dumnezeu: existența umană a devenit mai expusă pericolelor, atât datorită animalelor sălbatice, cât și datorită răutății altor oameni;²² bucuria procreării a devenit marcată de intensificarea durerilor nașterii;²³ chiar și asigurarea hranei a devenit posibilă doar cu multă trudă.²⁴ Necazurile cu care se confruntă lumea de azi, durerea și suferința sunt un rezultat direct al stării de păcat a omenirii.

Cu toate acestea, pământul este creat pentru a fi roditor, chiar dacă produce roade în contextul păcătoșeniei umane. Rânduiala existentă în ordinea creată și capacitatea noastră dată de Dumnezeu de a o înțelege și de a ne folosi de ea prin intermediul științei și tehnologiei trebuie să ne permită să urmărim binele tuturor. Dumnezeu ne mandatează să facem acest lucru. Există suficientă hrană în lume pentru întreaga omenire, și totuși permitem ca într-o parte a lumii să avem rezerve uriașe de hrană, în timp ce în alte zone oamenii sunt înfometaji. Într-o parte a lumii, oamenii mor din cauza lipsei medicamentelor uzuale, în timp ce în alte țări se folosesc resurse medicale în operații estetice inutile.

Abuzul asupra mediului natural este o consecință a păcatului. Acest abuz este un simptom al neascultării de porunca – dată de Dumnezeu omenirii – de a avea grijă de lumea pe care El a

creat-o; prin distrugerea ordinii creației, lumea este împiedicată să aducă slavă lui Dumnezeu. Acesta este motivul pentru care acum „firea suspină și suferă durerile nașterii”, dar în noua creație va fi eliberată împreună cu toți credincioșii pentru a-și îndeplini rolul dat de Dumnezeu – și anume acela de a reflecta slava Sa.²⁵ Având grijă de creația non-umană, noi ne închinăm înaintea lui Dumnezeu, oferindu-i acesteia posibilitatea de a-l aduce slavă lui Dumnezeu, așa cum El a intenționat.

Un cer nou și un pământ nou

În îndurarea Sa, Dumnezeu nu ne-a lăsat captivi pentru totdeauna într-o lume lipsită de echilibru. El Însuși S-a întrupat în persoana lui Isus, care, prin răstignirea Sa, a luat asupra Lui pedeapsa noastră – pedeapsă pe care dreptatea o impunea ca rezultat al răzvrătirii noastre împotriva Dumnezeului creator. Consecințele acestui fapt sunt cosmice: moartea lui Isus Hristos a făcut posibilă răscumpărarea față de efectele păcatului, iar această răscumpărare s-a aplicat nu doar umanității, ci întregii creații.²⁶

Trăim în prezent între prima venire a lui Isus și revenirea Sa de la sfârșitul vremurilor. Împărăția cerurilor este aproape, a spus Isus,²⁷ dar consumarea completă a actului răscumpărător al lui Dumnezeu nu va avea loc până când nu vor fi create ceruri noi și un pământ nou. Atunci vom ajunge la acea stare plenară a vieții pe care El a intenționat-o pentru creația Sa,²⁸ când răscumpărării Lui I se vor închina și întreaga creație Îi va da slavă. Așa după cum creația inițială era un cadru în care Dumnezeu umbla cu Adam, și noua creație va fi un loc în care ordinea va fi reșezată și Dumnezeu Însuși va locui cu poporul Său.²⁹

În Scriptură există, în aceeași măsură, nu doar o discontinuitate implicită între creația inițială și noua creație, dar și o continuitate între această lume și cea care va veni. Este ca și cum noua creație va fi realizarea deplină a ordinii prezente.³⁰ Autorii Bibliei se străduiesc să descrie această realitate în termeni omenești, limitați, creionând imaginea unui loc în

care vom fi acasă pe deplin, unde vom avea corpuri fizice care se vor putea recunoaște, în care ne vom cunoaște unul pe altul, vom iubi și vom fi iubiți și Îi vom aduce laudă și închinare lui Dumnezeu fără nici o reținere. E posibil să experimentăm deja parțial aceste realități; însă în noua creație, aceasta va fi realitatea permanentă.

Perspectiva populară cu privire la cer – ca fiind un loc unde spiritele fără trup plutesc în jur într-un tărâm spiritual nebulos – este nebiblică. Deciziile pe care le luăm în această lume, lucrurile pe care le facem și le spunem, personalitățile noastre, toate acestea vor fi într-un anumit sens purtate mai departe în lumea care va veni. Ele vor fi purificate „ca prin foc”,³¹ și transformate: modul în care ne comportăm în această lume are relevanță pentru lumea viitoare. Așadar, modul în care tratăm mediul înconjurător acum ar trebui să fie o anticipare, o pregătire a ceea ce vom face în noua creație, atunci când vom domni cu dreptate.³² Mai mult decât atât, cerurile noi și pământul nou sunt reprezentate în Biblie nu doar prin imaginea unei noi „ordini naturale”, ci și prin aceea a unei cetăți. Cetatea este un loc al comunităților umane, al relațiilor, al creativității și tehnologiei – și „în ea vor aduce slava și cinstea neamurilor”.³³

Autorii biblici prezintă cu claritate faptul că, deși această lume este viciată de păcătoșenia umană, trebuie să ne străduim să o folosim pentru scopuri bune. Nădejdea fermă a unei creații noi în viitor nu ne dă dreptul să neglijăm lumea în care trăim. Mai degrabă, deoarece știm că există o continuitate între această lume și cea care va veni și că astfel se vor împlini planurile Dumnezeului Creator pentru acest univers, vom dori să promovăm și să folosim rodnicia acestei lumi materiale și faptul că a fost creată drept ceva „bun”. Acționând astfel, vom face ceea ce este plăcut lui Dumnezeu în timpul și în locul în care suntem acum.

Așadar, cum ar putea creștinii să folosească această înțelegere asupra locului umanității în ordinea creației lui Dumnezeu și convingerea cu privire la judecata care va veni și la faptul că va fi

o nouă creație a lumii? Creștinii sunt chemați să fie sare și lumină într-o lume aflată în nevoie.³⁴ Ei ar trebui să arate prin exemplul personal ce anume cere Dumnezeu de la oameni. Dumnezeu a creat o lume în care cel mai bun și cel mai sigur mod de a trăi este să urmăm învățăturile și poruncile Sale. Cu toate că aceia care Îl ignoră pe Dumnezeu pot prospera pe termen scurt (și uneori putem fi tentați să îi invidiem), pe termen lung ei sunt pe calea spre distrugere, urmând să dispară de pe scena istoriei asemenea unor vise efemere.³⁵

În continuare, voi analiza o temă de actualitate cu privire la mediu, și anume schimbările climatice la nivel global, iar ulterior voi face o prezentare generală a principiilor pe baza cărora răspundem la aceste schimbări. Fără îndoială, aceasta este doar una dintre multele probleme urgente legate de mediu. (De pildă, o altă problemă pe care o putem aminti este și dispariția unor specii – dispariție care are un ritm de aproximativ o sută de ori mai mare decât ar fi normal.)

Schimbările climatice la nivel global

Temperatura medie la nivel global este în creștere - la un nivel și cu o intensitate fără precedent în istoria omenirii. Nouă dintre cei mai călduroși zece ani au fost înregistrați în ultimul deceniu. Nu există în prezent nici o urmă de îndoială că acest lucru este cauzat de injectarea de dioxid de carbon în atmosferă în urma arderii combustibililor fosili – petrol, gaze naturale și cărbune.³⁶ O consecință posibilă este intensificarea evenimentelor meteorologice extreme – la o extremă, uragane și inundații, la cealaltă, secetă și valuri de căldură. Efectele se răsfrâng în mod disproporționat asupra celor foarte tineri sau foarte în vârstă, sau asupra celor săraci și marginalizați în locuri cum ar fi Africa sub-sahariană.

Un sfert din populația lumii trăiește în sărăcie, la limita existenței, fiind vulnerabilă la schimbările cauzate de secetă sau de inundații – situații ce provoacă lipsa culturilor agricole, respectiv

creșterea nivelului mării. Numărul de refugiați din cauza problemelor de mediu este estimat deja la două zeci de milioane – mai mare decât numărul total al refugiaților din cauza războiului sau a represiunii politice.³⁷ Cu toate acestea, principala cauză a încălzirii globale este dată de gazele cu efect de seră, produse de țările cu venituri mari din America de Nord și Europa. Mai mult de jumătate din emisiile globale de gaze cu efect de seră sunt produse de mai puțin de o șesime din populația lumii.

Activitatea umană din ultimele două secole a predispus deja pământul la schimbările climatice care au urmat – schimbări în privința cărora nu se poate face nimic în acest stadiu. Cu toate acestea, nu trebuie să devenim pesimiști. Am putea pune în aplicare măsuri pentru a atenua efectele cele mai grave ale schimbărilor climatice și pentru a preveni excesele viitoare. Acest lucru ar putea fi realizat prin schimbarea stilului de viață, prin utilizarea cu mai multă atenție a resurselor energetice, prin dezvoltarea unor surse alternative de energie durabilă și printr trecerea la o distribuție mai echitabilă a poluării cu carbon, atât la nivel individual, cât și național. Pentru creștini, adoptarea unui astfel de comportament se întemeiază pe mandatul divin de a purta de grijă creației. Dar chiar și fără această motivație, există argumente economice puternice și chiar de interes personal pentru schimbarea comportamentului nostru.

Perspectiva internațională

Trăim pe o planetă limitată ca mărime și resurse: ceea ce fac în propria mea curte are un impact global (mai ales când vine vorba de o sursă de încălzire pentru terasă și un grătar care funcționează cu propan!). Cu toate acestea, cei care suferă cel mai mult de pe urma consecințelor schimbărilor climatice nu au dreptul să spună nimic cu privire la aportul meu la aceste schimbări.

Dacă națiunile lumii ar putea conlucra pentru a găsi modalități echitabile de reducere a încălzirii

globale, atunci s-ar realiza un pas semnificativ înainte pentru binele omenirii – nu doar cu privire la consecințele practice, dar și în ce privește promovarea unui comportament de cooperare în satul nostru global. (Este adevărat că, prin intermediul inițiativei „Intergovernmental Panel on Climate Change”, s-a ajuns deja la un acord științific referitor la realitatea și cauzele acestor schimbări).³⁸ Există deja modele de succes de cooperare internațională pe probleme de mediu; un exemplu în acest sens este Protocolul de la Montreal din 1987, care a redus drastic emisiile de substanțe ce distrug stratul de ozon.³⁹ Chiar dacă nu toată lumea se alătură acestui demers, acest lucru nu ne scutește de responsabilitatea de a adopta un stil de viață sustenabil.

Într-un sens mai concret, creștinii din țările cu venituri mari nu pot pretinde că își iubesc aproapele (la nivel global), când consecințele acțiunilor lor pot duce la suferință, crescând semnificativ riscul unor decese premature în alte zone ale globului. Refuzul de a acționa corect – atunci când consecințele acțiunilor noastre sunt deja clare – nu este doar o nesăbuintă, ci un păcat. Țările cu venituri mari din occidentul industrializat și-au atins în mare măsură nivelul de trai prin utilizarea resurselor naturale într-un mod extravagant, în special a combustibililor fosili. Aceste țări nu pot nega dreptul națiunilor mai puțin industrializate, cum ar fi China și India, de a se ridica la standarde similare de viață. Pe de altă parte, dacă țările cu venituri mici nu vor face decât să copieze modelul națiunilor industrializate în utilizarea combustibililor fosili,⁴⁰ problema încălzirii globale va escalada rapid. O soluție echitabilă, pe care creștinii ar putea să o promoveze, ar fi ca toate națiunile să adopte un plan în care fiecărei țări să i se permită să producă aceeași cantitate de gaze poluante pe cap de locuitor. O astfel de politică de „limitare și convergență” ar putea fi, în principiu, pusă în aplicare dacă ar exista voința politică și unitatea internațională necesară realizării acestui deziderat.⁴¹

Perspectiva națională

Politicile naționale, în special cele care necesită sacrificiu din partea populației, pot fi implementate doar dacă sunt acceptate de majoritatea electoratului. În acest context, creștinii pot juca un rol important, pledând în favoarea schimbării. Istoria însăși dovedește faptul că o asemenea schimbare radicală este posibilă: sclavia a fost abolită în mare parte datorită campaniei unor creștini devotați.⁴²

Guvernul ar putea ajusta distribuirea impozitelor în vederea schimbării comportamentului și îmbunătățirii mediului în care trăim. Un exemplu ar fi penalizarea celor mai poluante mașini și încurajarea surselor de energie mai puțin dăunătoare. Printr-o legislație care să îmbunătățească normele în construcții s-ar putea economisi 60 la sută din consumul de energie intern, oferind în același timp mai multe servicii.⁴³ Colectarea dioxidului de carbon – ca un subprodus al producției de energie electrică pe bază de cărbune sau hidrocarburi – este un proiect realizabil din punct de vedere tehnologic.⁴⁴ Concluzia Raportului Stern cu privire la implicațiile economice ale schimbărilor climatice („Stern Review”, 2006) a fost că o reducere în prezent a emisiilor ce amenință stratul de ozon reprezintă o investiție pentru viitor ce dovedește prudență.⁴⁵ În cazul în care o națiune ar fi în prag de război, astfel de schimbări ar putea fi realizate într-un timp foarte scurt. Provocarea este de a vedea acțiunile noastre care produc poluare la nivel mondial ca fiind echivalente cu un genocid global, impunând astfel un răspuns la fel de prompt ca și cel al unei națiuni în război.

Perspectiva comunitară

În context secular, există deja proiecte care iau în serios folosirea resurselor în comun pentru a crea o zonă cu un consum redus de energie. De exemplu, „Beddington Zero Energy Development” (ansamblu de locuințe din Hackbridge [Londra] cu un consum mic de energie – n.ed.) economisește

aproximativ 90 la sută pentru încălzire față de locuințele convenționale.⁴⁶ Comunitățile creștine ar trebui să ofere o platformă pentru un astfel de comportament de cooperare. Dintre toți oamenii, în primul rând creștinii ar trebui să înțeleagă că resursele care le sunt încredințate sunt doar un împrumut oferit de Dumnezeu și trebuie utilizate pentru binele tuturor, spre slava lui Dumnezeu. Este o provocare pentru creștini să fie un exemplu atunci când este vorba de folosirea resurselor bisericii locale sau de modul în care ne asigurăm că încălzirea, iluminatul și folosirea spațiilor pentru diverse activități vor folosi resursele calculând impactul asupra altora.⁴⁷

Perspectiva individuală

Deciziile pe care le luăm la nivel individual cu privire la folosirea resurselor (a energiei) sunt cele care, de fapt, ne afectează cel mai mult. Unele dintre acestea cer plățirea unui preț. Oare chiar trebuie să ne urcăm în avion de câteva ori pe an și să plecăm fie la schi, la plajă undeva pentru a ne reface bronzul, sau într-un sejur de câteva zile într-o țară străină? Ne gândim vreodată la costul nevăzut pe care cei marginalizați îl plătesc în alte părți ale lumii? Creștinii sunt chemați să trăiască contra culturii și iată că ni se oferă posibilitatea să facem acest lucru. Pavel le scrie creștinilor că nu ar trebui să „se potrivească chipului veacului acestuia, ci să vă prefaceți prin înnoirea minții voastre”.⁴⁸ Aceasta este o perspectivă creștină înțeleaptă: să fim gata să renunțăm la unele dintre privilegiile noastre de dragul altora, reflectând astfel sacrificiul suprem al lui Hristos pentru noi.⁴⁹

O mare parte din lucrurile practice pe care le putem face nu sunt dificile și de multe ori sunt benefice la nivel personal.⁵⁰ Mersul pe jos sau cu bicicleta este de obicei mai sănătos decât folosirea unui autovehicul. Folosirea becurilor cu un consum redus de energie, anularea opțiunii de stand-by de la televizor și echipamentele audio și izolarea acoperișurilor și a pereților ne va ajuta să

economisim bani. Și totuși, de ce ni se par aceste schimbări atât de dificile? În parte acest lucru se datorează faptului că trăim într-o societate puternic afectată de individualism și materialism; pe de altă parte, suntem înclinați să nu ne gândim la impactul acțiunilor noastre asupra celor pe care nu îi putem vedea; și, probabil, cauza principală este că prin natura noastră păcătoasă suntem egocentrice în gândire și acțiune. Cum am putea să rămânem indiferenți odată ce devenim conștienți de faptul că deciziile noastre – de pildă, a cumpăra o mașină cu motor foarte puternic, a zbura la Paris la sfârșit de săptămână sau a porni căldura în casă în loc să ne îmbrăcăm mai gros – vor avea un impact direct asupra cuiva care deja trăiește la limita subzistenței?

Concluzii

Creștinii – în calitatea lor de persoane individuale, de membri ai unei comunități creștine, de cetățeni ai unei națiuni și parte a unei comunități globale – ar trebui să fie un model pentru cei necredincioși în ce privește etica relației Creație - Împărăție. De asemenea, ei ar trebui să administreze pământul ca parte a închinării lor înaintea lui Dumnezeu. Creștinilor ar trebui să le pese de alții, chiar și de străinii care, deși trăiesc în celălalt capăt al lumii, sunt afectați de acțiunile noastre. Aceia dintre noi care trăim în țări industrializate cu venituri mari, cu un standard de viață obținut prin folosirea abuzivă a resurselor naturale, avem o responsabilitate deosebită în ce privește modul în care administrăm resursele, având obligația de a purta de grijă celor ce locuiesc în alte părți ale lumii și sunt puternic afectați de schimbările climatice la nivel global. „Cui i s-a dat mult, i se va cere mult; și cui i s-a încredințat mult, i se va cere mai mult”.⁵¹

Robert S. White (Fellow of Royal Society) este profesor de geofizică la Universitatea Cambridge și Director asociat al Institutului Faraday pentru știință și religie. Împreună cu Nick Spencer, el este co-autor al cărții *Christianity, Climate Change and Sustainable Living* (SPCK, 2007) și co-autor al lucrării *Beyond Belief: Science, Faith and Ethical Challenges* (Lion, 2004). Recent, Robert White a publicat (alături de Jonathan A. Moo) lucrarea *Let Creation Rejoice: Biblical Hope and Ecological Crisis* (IVP, 2014).

Note

[1] www.number-10.gov.uk/output/pag.6333.asp.

[2] *The Sunday Times* (23 iulie 2006). El a spus că „păcatul nu este doar o listă restrânsă a greșelilor morale, ci reprezintă modul egoist în care cineva își trăiește viața, ignorând consecințele acțiunilor sale”.

[3] J. Lovelock, *The Revenge of Gaia: Why the Earth Is Fighting Back – and How We Can Still Save Humanity* (Allen Lane, 2006).

[4] J. Houghton, „Global warming is now a weapon of mass destruction”, *The Guardian* (28 iulie 2003).

[5] R. Attfield, *Environmental Philosophy: Principles and Prospects* (Avebury, 1994) conține un rezumat istoric cu privire la atitudinea iudeo-creștină față de mediul înconjurător.

[6] Comentariu la Gen. 2:15 în J. Calvin, *Commentary on Genesis*, text disponibil on-line în colecția Christian Classics Ethereal Library, www.ccel.org/c/calvin.

[7] K. Thomas, *Man and the Natural World: Changing Attitudes in England 1500–1800* (Penguin Books, 1983).

[8] S. Sivasundaram, *Nature and the Godly Empire: Science and Evangelical Mission in the Pacific 1795–1850* (Cambridge University Press, 1995).

[9] Remarcabilul umanist secular E. O. Wilson a publicat *The Creation: An appeal to save life on earth* (W. W. Norton, 2006) în care face apel la creștinii evanghelici să aibă ca prioritate grija pentru mediu.

[10] Gen. 1:28-31.

[11] Evrei 1:3.

[12] J. Jones, *Jesus and the Earth* (SPCK, 2003) îl prezintă pe Isus ca Mântuitor nu doar al omenirii, ci și al planetei și al întregului cosmos.

[13] Is. 65:17; Apoc. 21:1.

[14] Ioan 1:3.

[15] Ps. 19:1.

[16] Rom. 1:20.

[17] Iov 38:25-27.

[18] Col. 1:16-17.

[19] Gen. 9:12-17.

[20] Gen. 1:27.

[21] Gen. 1:28; 2:15.

[22] Gen. 3:15; Gen. 4:14.

[23] Gen. 3:16.

[24] Gen. 3:17-19.

[25] Rom. 8:19-22.

[26] Col. 1:20.

[27] Mat. 10:7.

[28] Rom. 8:21.

[29] Apoc. 21:1-4.

[30] N. T. Wright, *New Heavens, New Earth: The Biblical Picture of the Christian Hope* (Grove Books, Cambridge, 1999); vezi, de asemenea, 1 Pet. 1:4-5; 1 Cor. 13:12.

[31] 1 Cor. 3:12-15.

[32] Ps. 8.

[33] Apoc. 21:26.

[34] Mat. 5:13-14.

[35] Ier. 12:1-3; Ps. 73.

[36] J. Houghton, *Global Warming: the Complete Briefing* (Cambridge University Press, 2004) și *Climate Change and the Greenhouse Effect* (2005), www.ukcip.org.uk/resources/publications.

[37] Estimările cu privire la refugiații din cauza problemelor de mediu sunt de 150–200 de milioane până în anul 2050.

[38] IPCC 2001: *Climate Change 2001: The Scientific Basis*, J. T. Houghton et al. (ed.) (Cambridge University Press, 2001), text disponibil gratuit pe site-ul www.ipcc.ch

[39] Kofi Annan a afirmat că Protocolul de la Montreal este „probabil cel mai bun acord internațional încheiat până în prezent”.

[40] În China se construiește o centrală electrică pe bază de cărbune la fiecare cinci zile.

[41] Global Commons Institute: www.gci.org.uk/contconv/cc.html

[42] John Coffey, „The abolition of the slave trade: Christian conscience and political action”, seria *Cambridge Papers* (vol. 15, nr. 2, 2006).

[43] Vezi www.40percent.org.uk – propuneri pentru reducerea consumului casnic de energie cu 60% până în 2050, oferind proprietarilor mai mult spațiu și totodată mai multă căldură, apă caldă, lumină și energie pentru alte echipamente electrocasnice.

[44] Raport în ce privește colectarea și stocarea dioxidului de carbon, www.ipcc.ch

[45] Raportul Stern, disponibil pe site-ul www.hm-treasury.gov.uk, susține că investind acum până la 1% din PIB pe an, am putea economisi între 5% și 20% din pierderile pe care le-ar suferi PIB-ul la nivel mondial în viitor.

[46] www.sd-commission.org.uk/communitiessummit/show_case_study.php/00035.html

[47] Ecocongregation pune la dispoziție resurse pentru a încuraja bisericile să fie preocupate de problemele de mediu într-un context creștin și pentru a da șansa bisericilor locale să aducă contribuții pozitive în viața și misiunea lor: www.ecocongregation.org

[48] Rom. 12:2.

[49] Fil. 2:1-11.

[50] Vezi *For Tomorrow Too*: www.tearfund.org

[51] Luca 12:48.

Articolele din seria *Cambridge Papers*
publicate în 2014 de către
Centrul Areopagus din Timișoara,
cu sprijinul oferit de
Christian Political Foundation for Europe

Eschatology and Politics: the last things we want to talk about?

(Geoffrey Penn)

A Burning Issue: Christian care for the environment

(Robert White)

Beyond scrutiny? Minorities, majorities and post-modern tyranny

(Michael Ovey)

Gender co-operation: some implications of God's design for society

(Michael și Auriel Schluter)

The myth of secular tolerance

(John Coffey)

Does Athens need Jerusalem? A Christian context for secular thought

(Michael Ovey)

